

Aan: de Vaste Tweede Kamercommissie voor VWS
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG
E: cie.vws@tweedekamer.nl

Datum: 20 juni 2024
Kenmerk: 24-046
Onderwerp: Inbreng verslag Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg
Contact: Mirjam Dorst E mirjam.drost@wijzijnmind.nl M 06 81495828

Geachte Kamerleden,

Met deze brief geeft MIND u een aantal punten mee voor Inbreng Verslag op 26 juni over de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg. Wij vragen u om deze brief bij uw inbreng te betrekken.

Goede wetgeving sluit aan bij de behoefte van jeugdigen en gezinnen

Lange wachttijden voor specialistische jeugd-ggz zijn al jarenlang één van de symptomen van een niet goed functionerende Jeugdwet. MIND benadrukt dat de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg (TK 36546) zo snel mogelijk ingediend moet worden, aangezien kinderen en jongeren niet langer kunnen wachten. Zij wachten maanden, zo niet jaren op passende zorg. Tegelijkertijd vragen we om zorgvuldigheid te betrachten in de uitwerking van de wet. Dit om te voorkomen dat zij last krijgen van onuitvoerbare regelgeving die niet aansluit bij de zorgvraag.

Wat ons betreft moet voorop staan dat wetgeving en beleid aansluit bij de leefwereld van jeugdigen, zodat zij tijdig passende zorg en hulp krijgen. Net als bij volwassenen is het van belang dat kinderen en jongeren naar vermogen mee kunnen doen aan de maatschappij. Dat zij kunnen participeren op school of later bij het vinden van werk. Laten we zuinig zijn op onze kinderen en jongeren, de volwassenen van de toekomst.

Gespecialiseerde jeugd-geestelijke gezondheidszorg moet beschikbaar blijven

In veel rapporten, denk aan het advies van Raad van State¹ en van de Commissie van wijzen², is reeds geconcludeerd dat de specialistische jeugd-ggz op een ander niveau moet worden ingekocht (regionaal dan wel landelijk). Door deze afspraak wettelijk vast te leggen, worden deze vormen van zorg beter beschikbaar voor de kinderen die dit nodig hebben en kan de continuïteit van dit (schaarse) aanbod verzekerd worden.

MIND onderschrijft het belang van zulke landelijke afspraken en verplichte regionale samenwerking bij de inkoop van de gehele specialistische jeugd-ggz. Het is voor ons van fundamenteel belang dat het

¹ [Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg. – Raad van State](#)

² [Jeugdzorg: een onderwerp van aanhoudende zorg – Commissie van wijzen](#)

veld één glasheldere definitie vaststelt over wat er onder specialistische jeugd-ggz wordt verstaan, zodat gemeenten deze definitie kunnen gebruiken om eenduidig in te kopen binnen hun regio. Specialistische jeugd-ggz is één van de vormen van jeugdhulp die wordt opgenomen in de AMvB zorgvormen. Onvoldoende uitwerking van de definitie van specialistische jeugd-ggz geeft gemeenten ruimte om in de praktijk een eigen draai te geven aan de invulling van het gespecialiseerde aanbod en daarbij alsnog gespecialiseerde geestelijke gezondheid op verschillende manieren, dan wel op lokaal niveau in te kopen. Dan zijn we weer terug bij af. Immers, de doelstelling is dat de specialistische jeugd-ggz in regionaal verband of landelijk worden ingekocht, zodat het beter beschikbaar wordt én blijft voor kinderen en jongeren. Deze rationale is in de kern één van de uitgangspunten van de Hervormingsagenda Jeugd en daarmee een zeer principieel punt voor MIND.

We onderstrepen het belang dat alle betrokken partijen, waaronder MIND, in deze opgave van de Hervormingsagenda Jeugd grip blijven houden op het proces van het zorgvuldig uitwerken en vaststellen van de zorgvormen die worden opgenomen in de AMvB Zorgvormen. Dit houdt wat ons betreft in dat deze partijen tot aan de inwerkingtreding van het wetsvoorstel en de AMvB goed zullen worden betrokken in het proces en een stem hebben in de uiteindelijke besluitvorming omtrent de zorgvormen.

De beoordeling van deze wet kan feitelijk niet plaats vinden zonder de AMvB zorgvormen erbij te betrekken (die deze zomer in consultatie gaat). Het proces om tot robuuste regio's te komen loopt nog. MIND is van mening dat de robuustheid van de regio's in samenhang met de AMvB zorgvormen onderwerp van gesprek moeten blijven tijdens de invoering van deze maatregelen. We constateren dat jeugdigen en gezinnen weinig verbetering in hun leefwereld zullen ervaren, als het beleid en de concrete maatregelen niet wezenlijk bijdragen aan positieve verandering.

Zorgplicht opnemen in de wet, net als in Zorgverzekeringswet

Tijdens de hiervoor genoemde technische briefing werd MIND allerm minst gerustgesteld over de wachttijd van intake tot behandeling. In de Zorgverzekeringswet gelden er wettelijke treeknormen: van aanmelding tot intake, van intake tot behandeling. Van aanmelding tot behandeling specialistische ggz is dit 14 weken in totaal. Hoe ziet dat proces eruit binnen deze jeugdwet? En hoelang mag iedere stap duren? In de Zorgverzekeringswet is sprake van zorgplicht. MIND is van mening dat kinderen en jongeren dezelfde zorgplicht moeten krijgen als volwassenen in de Zorgverzekeringswet. Is de minister bereid het recht op zorg binnen vastgestelde treeknormen mee te nemen in de wet, en erop toe te zien dat de jeugdhulp/zorgplicht wordt nageleefd?

Jeugdigen ouders/verzorgers kunnen terecht bij een Meldpunt, zo werd gezegd. Welk meldpunt wordt hier bedoeld en hoe worden individuele signalen of klachten door dit meldpunt opgepakt en opgelost?

Rol NZa

Heeft de NZa met de zorgvormenlijst de mogelijkheid om de wachttijdgegevens periodiek te verzamelen per regio, per aanbieder en per zorgvorm? Deze managementinformatie is van belang om te kunnen sturen en wachttijden zo nodig te verminderen door meer en tijdig in te kopen. Immers, het doel van de Hervormingsagenda en de Wet beschikbaarheid jeugdwet is de wachttijden verminderen. Ook hier is het van belang dat de wettelijke mogelijkheden gelijk worden getrokken met de rechten die volwassenen hebben binnen de Zorgverzekeringswet.

Is de NZa hierop tijdig toegerust, met personeel en financiële middelen? Kan de NZa inzicht geven in dit proces en hoe zij hier tijdig op anticiperen?

Gegevensbescherming in de jeugdzorg

Net als de Raad van State onderschrijft MIND het nut van de voorgestelde taken van de NZa voor zowel het stelselonderzoek, de vroegsignalering van risico's, als het toezicht op jeugdzorgaanbieders. Goed inzicht in én toezicht op het jeugdzorgstelsel, beschreven in duidelijke kaders, is nodig om de beschikbaarheid van passende zorg voor jeugdigen en gezinnen te kunnen garanderen. Echter, niet ten koste van deze kinderen, jongeren en gezinnen.

Uiterst zorgelijk vindt MIND dan ook de bezwaren tegen het wetsvoorstel, zoals verwoord in het advies³ van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). In het kader van stelselonderzoek naar de beschikbaarheid van jeugdzorg wordt met de komst van deze wet grootschalige dataverzameling in de jeugdzorg door de NZa mogelijk gemaakt. Het gaat dan om gezondheidsgegevens en strafrechtelijke gegevens van jongeren en hun ouders, die de NZa kan opvragen bij gemeenten en zorgaanbieders. Volgens het AP is het onvoldoende duidelijk gemaakt waarom het noodzakelijk is dat erbij dit onderzoek zeer privacygevoelige informatie van jongeren en hun ouders gedeeld en verwerkt moet worden en welke gegevens dit precies zijn. Is er onderzocht of er alternatieven zijn om het stelselonderzoek uit te kunnen voeren? En is overwogen om de verwerking van bijzondere persoonsgegevens op het niveau van een AMvB te regelen?

Daarnaast benadrukken we dat prioriteit nummer één moet zijn dat jeugdigen en gezinnen weten welke gegevens van hen verzameld worden en met welk doel dit gedaan wordt. Zij hebben het recht om goed geïnformeerd te worden en op basis van die kennis een keuze te kunnen maken in wat zij wel en niet willen delen, zodat ze de regie over hun eigen gegevens behouden. Door bij gegevensverzameling vooraf aan jongeren en hun ouders toestemming te vragen, kunnen we het risico op zorgmijding verkleinen en voorkomen dat het wantrouwen en de gevoelde afstand tot overheden wordt vergroot.

Uiteraard zijn wij graag bereid om nadere toelichting te verstrekken over bovenstaande punten.

Met vriendelijke groeten,

Drs. S.M.W.H. Melis MA
Adjunct-directeur - manager beleid/ belangenbehartiging

³ [Noodzaak van grootschalige dataverzameling in jeugdzorg niet aangetoond – Autoriteit Persoonsgegevens](#)